Ч. 3 Второк 6 (18) січня 1898. Рік VIII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·75
Поодиноке число 3 кр.

Запросини до передплати.

За кілька днів розпічнемо осьмий рік нашого видавництва. Чи і о скілько наша Часопись робить прислугу своїм читателям — се не наше діло тут підносити; самі читателі то найліпше осудять. Ми з своєї сторони можемо лиш то сказати, що нашим старанєм було головно нести сьвітло науки в як найширші круги нашої суспільности, головно же помежи наших селян і тим способом причиняти ся до піднесеня їх материяльного добробиту. Длятого старали ся ми подавати о скілько то лиш можна було систематично короткі а практичні науки з ріжних галузий господарства рільного і домашного, науки з ґіґієни і вихованя. Тої проґрами будемо й на дальше держати ся, бо досьвід нас переконав, що ми вибрали добру дорогу, по котрій поступаючи і дальше, можемо дійстно причиняти ся до загального добра. Великою відрадою була для нас та охота, з якою наші читателї відносили ся до нас з питанями у всїляких потребах, на які ми по змозї старали ся давати відповіди в „Переписцї зі всїми і для всїх“. Як тїсна звязь витворила ся через то між нашими читателями а нашою Часописею, нехай сьвідчить той факт, що сего року відносило ся до нас з запитанями і дістало відповіди **547 людий.** Коли почислимо на одну особу пересїчно лиш по три питаня, то вийде з того поважне число, бо звиш **півтора тисячки** питань і відповідий, інтересних і поучаючих не лиш для тих, що самі запитували, але й для других. — Сей факт єсть — як кажемо — відрадою для нас і заохотою, щоби ми й дальше поступали тою дорогою, на яку вступили.

„Народна Часопись“ буде й в слїдуючім роцї виходити під тими самими условями, що й доси:

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9.

На провінциї в ц. к. Староствах:

на цїлий рік	. 2 зр.	40 кр.
на пів року	. 1 „	20 „
на чверть року	— „	60 „
місячно	. . — „	20 „
Поодиноке число		1 кр.

З почтовою пересилкою в Адміністрациї Gazet-и Lwowsk-oї, ул. Чарнецкого ч. 8:

на цїлий рік	. 5 зр.	40 кр.
на пів року	. 2 „	70 „
на чверть року	1 „	35 „
місячно	. . — „	45 „
Поодиноке число		3 кр.

Справи соймові.

Видїл краєвий на суботнїшнім засїданю ухвалив предложити соймови ще сеї сесиї проєкт закона, зміняючого дотеперішні постанови краєвого закона о правних відносинах стану учительского в напрямі знижененя лїт служби з 40 на 35.

Комісия шкільна сойму краєвого нараджувала ся 13 січня над внесенєм пос. Барвіньского що-до основаня рускої ґімназиї ім. Франц Йосифа в Терноподи. Поодинокі члени комісиї, що забирали голос, висказали ся за основанєм ґімназиї. Фреквенция учеників-Русинів в ґімназиї тернопільскій доходить сего року до 214, а минувшими лїтами була також значна. Піднесено лише трудність відкритя першої рускої паралельної кляси з початком шкільного 1898 року по причинї, що кошт на заведенє рускої кляси не буде міг бути вставлений в сегорічний буджет державний, та що завсїгди ще не дістає сил учительских руских до веденя науки в рускім язицї. Посол Вахнянин сказав, що послам руским Ради державної у-

3)

Остров з закопаними скарбами.

(З англійского — Р. Л Стівензона.)

(Дальше).

Тимчасом ми не мали й понятя о тім, як би ратовати капітана, і були кріпко перекопані, що він в бійцї з тим чужим чоловіком дістав смертельну рану. Я, розуміє ся, приніс руму, та хотів наляти єму до горла, але він затиснув зуби, а вилицї у него були такі сильні як залїзо. Щастєм було для нас, що отворили ся двері і увійшов доктор Ляйвзі, котрий прийшов був як звичайно навідати ся до батька.

— Ах, пане докторе, — відозвали ся ми — що нам робити? Де він зранений?

— Зранений? І слїду нема! — сказав доктор. — Так само не зранений як Ви або й я. Єго лиш пошибло, так, як то я єму вже давно говорив. Ви, панї Гавкінс, будьте ласкаві та підіть на гору до свого мужа, та не кажіть єму, коли можна, нічогісенько о сїй пригодї. Я сам буду робити що зможу, щоби тринї непотрібне житє сего хлописка ратувати. Ти, Джіме, іди та принеси миску.

Коли я вернув з мискою, доктор вже був розрізав капітанови рукав та розкрив єго жиласту руку. Она була в кількох місцях тетована [1]; на передрамени були гарно і виразно виписані слова: „Щасливої дороги, доброго вітру, Біля Бонеса найлюбійша“. Дальше в горі недалеко плеча, була нарисована шибениця з чоловіком, що виси на ній, а рисунок той, як менї здавало ся, був зроблений знаби яким залюбованєм. — Віщий знак — сказав доктор і діткнув ся пальцем того образка. — А тепер мій пане Білю Бонес, коли то Ви так називаєте ся, подивимо ся. якої барви Ваша кров. Джім — звернув ся він до мене — а ти не боїш ся крови?

— Нї, пане доктор — відповів я.

— Добре — сказав він — то подержи миску — а сказавши то, взяв свою ляндцету і розрізав жилу.

З капітана спливло досить богато крови, заким він отворив очи та завернув ними доокола. Насамперед пізнав доктора і аж лице єму викривило ся від злости, коли єго побачив, відтак глянув на мене і відотхнув якось зпову лекше. Але нараз змінив ся на лици та хотів встати і крикнув голосно: Де „чорний пес“?

— Тут нема нїякого „чорного пса“ — сказав на то доктор — хиба може лиш той, що у Вас на плечах. Ви пили за богато руму і від того Вас пошибло, як то я Вам вже раз наперед заповідав. Я Вас лише що дуже проти моєї волї витягнув за Боже пошитє з гробу. А тепер, мій пане Бонес....

— Я так не називаю ся — перебив єму капітан.

— Менї то зовсїм байдуже — відповів доктор. — Так називає ся один буканїр з помежи моїх знакомих, а я й Вас так само називаю, от щоби Вас якось коротко назвати. Але то ще мушу Вам сказати: Від чарки руму ще не згинете, але Ви не скінчите на однїй; Вам захоче ся ще одної і ще одної і так раз в раз, а я даю мою перуку на заклад, що скоро не перестанете зовсїм пити руму, то згинете — розумієте мене? Згинете і підете в яму. Отже опамятайте ся трохи і беріть на розум. Сим разом поможу Вам бодай покласти ся на постіль.

Спільними силами, хоч не без великого труду, занесли ми єго по сходах на гору та поклали на єго постіль, де єму голова похилила ся на подушку так, як коли би він зімлїв.

— Отже ще раз: Беріть на розум! — сказав доктор — моя совість тепер чиста — слово рум значить для Вас смерть.

Сказавши то, доктор вийшов і пішов навідати ся до мого батька, але викликав і мене з комнати.

— Нема обави — сказав він, скоро замкнув двері за собою. — Я випустив єму досить крови, щоби на якийсь час був спокійний; повинен би бодай з тиждень полежати собі, то булоби ще найлїпше, що він міг би зробити і для себе і для Вас. Але другого удару крови вже не видержить.

ГЛАВА ТРЕТЯ.

Чорний лист.

Около полудня зайшов я з деякими осьвіжаючими напитками та покріпляючими ліками до комнати капітана. Він лежав майже так само, як ми єго лишили, лиш трохи висше, а менї здавало ся, що він і дуже ослаб і дуже роздразнений.

[1]) Тетувати значить виколювати на тїлї а відтак запускати краскою всїлякі рисунки і написи.

дасть ся видобути у п. міністра просьвіти додатковий невеличкий кредит на покрите видатків на одну руску клясу паралельну, а щодо недостатку руских сил учительских сказав, що знайдуть ся і сили учительскі. Рішено відтак передати реферат сеї справи пос. Рейови, а рівночасно завізвати Виділ краєвий, щоби він відніс ся до маршалка Ради повітової тернопільскої і запросив его до скликаня ради в найблизшім часї, щоби як сего закон з 1869 р. вимагає, Рада повітова висказала свою гадку в тім предметї. Згаданий закон постановляє, що сойм рішає о зміні язика викладового в ґімназиях галицких „по вислуханю ради повітової“.

Вісти політичні.

(Ситуация в справі німецко-ческого спору. — Полковник Пікар і Золя в справі Драйфуса. — Франция а справа хіньска.)

Ситуация політична, котрої вага тепер спочиває головно в Празї, погіршає ся з кождим днем що-раз більше. О якімсь помиреню Німців з Чехами нема вже й бесіди. Конференция німецких послів постановила вести дальше дотеперішну тактику в соймі і вибрати спільний комітет. Отже вибрано до него з партиї поступової: Шлезінґера, Ліпперта, Нічеґо, Функеґо, Перґельта і Гайнцля; з партиї людової Шікера, Прадеґо і Райнїґера, радикала Вольфа і християньского социялїста Опіца.

Нині, в понеділок, мабуть виясить ся ситуация, бо з одної сторони сподівають ся на засіданю сойму важної заяви намістника в імени правительства, з другої же рішеня, чи німецкі посли будуть і дальше засідати в соймі, чи виступлять з него. Ческа шляхта заявила ся именно против внесеня Німців, щоби внесене посла Шлезінґера розбирала окрема комісия а Німці здаєсь виконають нині свою погрозу і виступлять з сойму. Посли Вольф і Бендель проєктують скликане великих зборів виборців до Трутнова, де відбуло би ся торжественне привитане німецких послів.

Серед жителів в Празї не настало також повне успокоєне. Вчера потурбовано на місті кількох німецких студентів, що парадували в буршівских строях. При тім дістало ся і якомусь полициянтови.

Німці обстають при тім, щоби розпорядженя язикові були знесені і домагають ся того, щоби справа язикова була управильнена в Раді державній а не в соймі. Reichswehr називає таке жадане упором і каже, що на всякий спосіб треба буде вернути до засад угодових конференциї з 1892 року.

Голосна справа Драйфуса стає що раз голоснійша. По процесї Естергазого арештовано полковника Пікарта а тепер доносять з ріжних сторін, що се арештоване потягне за собою множество несподіванок. Італіяньска ґазета Stampa доносить, що коли Пікар був в міністерстві війни, знав, що богато француских офіцирів висилають яко шпигунів до Альзациї і що єсть хтось в міністерстві війни, котрий о кождім висланім в роли шпигуна офіцирі доносить німецкому правительству. Він знайшов також доказп невинности Драйфуса, а коли говорив о тім з висшими офіцирами, перенесено его до Альжіру. Перед своїм виїздом дав він одному із своїх приятелів важні документи на переховок і сказав: Маю таке перечуте, що моя карнера і моє жите будуть дуже короткі. — Підчас побуту в Альжірі давано з Парижа такі прикази, що командуючий в Альжірі ґенерал не дозваляв Пікартови на їх виконане, бо доконано би тим хиба умисного убийства на Пікарті. Золя має знати далеко більше тайн з цілої сеї справи, як загально припускають. Він ще не одержав завізваня перед суд, але каже, що дожидає того нетерпеливо, бо хотів би виговорити ся перед судом. Лист его в справі Драйфуса до Фора наробив в Парижи величезного заколоту. Прийшло до демонстраций бійки, і поєдинків.

В париских міродайних кругах політичних суть того переконаня, що Німеччина порозуміла ся з Анґлією в справі Хіни. Однакож в поділ Хіни ніхто не вірить, і кажуть, що Франция не сягне по ніякий кусень землї, доки круг еї інтересів в Хіні не буде нарушений.

Новинки.

Львів дня 17-го сїчня 1898.

— **Іменованя.** Є. В. Цїсар іменував радника скарбового дра Алекс. Балька старшим радником скарбовим в прокураториї скарбу у Львові. — Міністерство торговлї іменувало концептових практикантів почтових дра Казим. Ленартовича і Ів. Моцпньского концепістами почтовими.

— **Є. В. Цїсар** затвердив вибір ґр. Андрія Фредра, властителя Бенькової Вишнї на презеса, а бар. Людв. Брікмана властителя Манастирця на заступника презеса ради повітової в Рудках.

— **Є Ем. Кардинал митрополит Сембратович** пожертвував з нагоди різдвяних сьвят рускій бурсї в Тернополи 50 зр.

— **Великодушний дар.** Як довідує ся Kurjer Stanisławowski, жертвував Преосьв. епископ станиславівский Юліян Куїловский 15.000 зр. з власних фондів на відновлене катедральної церкви в Станиславові.

— **Станислав Поляновский,** член палати панів і посол соймовий, один з визначнїйших польских діячів політичних, номер у Львові в суботу рано, в 72-ім роцї житя. Тїло покійного перевезено в понеділок, дня 17-го с. м. до его родинного села Мошкова, в Сокальщинї, де в середу, 19-го сїчня, відбуде ся похорон. З причини смерти бл. п. Поляновского ухвалив Виділ краєвий зложити на домовинї его вінець в імени репрезентациї краю і вивісити жалібну хоругов на соймовім будинку.

— **Загальні збори тов. „Просьвіта“ у Львові** відбудуть ся дня 1-го лютого с. р. в великій сали „Народного Дому“ о 10-ій годинї рано з таким дневним порядком: 1) Привітне слово голови товариства; 2) справоздане з діяльности товариства за роки 1896 і 1897; 3) справоздане комісиї контрольної; 4) вибір головного виділу і голови товариства, як також контрольної комісиї; 5) зміна статута товариства і 6) внесеня членів. Справоздане з діяльности товариства (разом з предложеними змінами статута) буде розіслане членам в половинї місяця сїчня с. р., а хто би з членів товариства не одержав справозданя в своїм часї, зволить зголосити ся устно або письменно до канцеляриї товариства у Львові (Ринок ч. 10. I поверх). В дни загальних зборів, рано о 8 годинї відбуде ся поминальне Богослужене за упокій померших членів товариства в церкві Успенія Преч. Діви, на котре Виділ товариства запрошує участників.

— **Товариство „Академічна Громада“ у Львові** устроює ві второк дня 8-го н. ст. лютого 1898 в великій сали „Народного Дому“ на дохід „фонду запомогового“ *вечерок з танцями.* Поча

— Джіме — відозвав ся він — ти тут ще однїсенький, котрий до чогось придатний, а ти знаєш, що я тебе завсїгди навидів. Не було місяця, щоби я не дав тобі срібняка. А тепер мате, видиш, що зі мною не найлїпше, бо всї мене опустили, Джіме, з тебе добрий хлопчище і ти чей принесеш менї фляшку руму?

— Коли бо доктор — зачав я говорити.

Але він менї перебив і хоч слабим голосом почав лихословити доктора.

— Доктори то лиш партачі — сказав він — а сей доктор, що він знає о старих мореплавцях? Я бував в сторонах, де так пече як розтоплена смола, де мої корабельні товариші падали доокола мене від жовтої припасницї і гинули як мухи, де земля трясла ся і ходила як филї на мори — що твій доктор знає о таких краях — а я через цїлий той час, кажу тобі, жив лиш румом. Рум їв і пив, а коли тепер не можу дістати руму, то я такий бідний, як старий розбитий корабель, що вітер ним гонить, кров моя спаде на тебе Джіме і на того доктора партача. — І він знову став страшно клясти. — Видиш Джіме — говорив він дальше просячим голосом — як менї пальцї дрожать, а я не годен їх спокійно держати, бо я сего Божого дня ще анї каплї не покушав. Той доктор то якийсь дурнуватий, я тобі кажу. Скоро не дістану зараз чарки руму, то здурію, вже тепер привиджують ся менї якісь страхи. Онтам в кутї поза тобою виджу зовсім виразно старого Флїнта, а коли мене щось нападе, ой Джіме, — я чоловік, що жив дуже погано на сьвітї, та готов і Каїном стати. Твій доктор сам каже, що одна чарка менї не зашкодить. Дам тобі золоту ґінею за фляшку, Джіме.

Він ставав що раз більше роздразненим, а то мене непокоїло задля батька, котрий того дня був дуже слабий і потребував спокою. До того ще пригадав я собі слова доктора, котрі менї навів капітан, хоч мене то гнївало, що він обіцяв ся менї за то заплатити.

— Менї Ваших гроший не потреба — сказав я — лїпше заплатїть тоті гроші, що Ви винні, мому батькови. Я Вам постараю ся о одну чарку, але більше нї.

Коли я єму еї приніс, він вхопив еї ласкомо і випив одним духом.

— Так, так — сказав він — тепер менї вже лекше, таки направду зовсїм лекше. А тепер, матїку, чи сказав тобі доктор, доки я маю лежати тут в сїй старій коï?

— Що найменше тиждень — відповів я.

— Чорти-ж би его, — крикнув він — тиждень! То годї. Аж до того часу дістав би я чорний лист від них. Тоті шибеники лагодять ся вже тепер душу з мене випустити — шибеники, що не уміли задержати своєї добичи, а тепер хотїлиби другому забрати его майно. Питаю ся, чи то так повинні робити мореплавцї? А я був з давен давна ощадним, не пускав марно гроша і не тратив та й утру їм ще раз носа. Я їх не бою ся.

Коли він то говорив, підняв ся з великим трудом, вхопившись мене за плече мов зелїзними клїщами, так, що я аж мало не крикнув з болю, та хотїв двигнути свої ноги. Але хоч і як він сьмїливо то говорив, то все таки слова его були в сумній супротивности до того слабого голосу, яким він їх вимавляв. Сївши собі на краю постелї, відозвав ся він знову.

— Доїхав же менї той доктор — заворкотів він. — В ушах менї шумить. Положи мене знову назад.

Заким я ще міг прийти єму на поміч, він повалив ся знову на своє давне місце і лежав якийсь час мовчки.

— Джіме — відозвав ся він наконець — ти видів нинї того мореплавця?

— Того „чорного пса“? — спитав я.

— Так, „чорного пса“ — відповів він. — То злодїй, але суть ще гірші, котрі его намовили, щоби він сюди прийшов. Послухай же, коли я не можу лїти звідси, а они пришлють менї чорний лист, то аби-сь знав, що они напосїли ся на мою стару морску скриню. Сядеш тогди зараз на коня — правда, ти умієш верхом їздити? — отже сядеш на коня і поїдеш — ну про мене — до того незносного хвалька доктора, та попросиш его, щоби він скликав всїх людий маґістратників і урядників, а прихопить в „Адміралї Бембові“ цїлу ватагу старого Флїнта, старих і молодих, кілько їх ще жиє. Я був першим матом при старім Флїнтї і я однїсенький, котрий знає то місце. Він в Саваннї звірив ся менї з тайною, саме тогди, коли так само як я тепер лежав на смертельній постели. Але не зрадиш нїчого, доки менї не доставлять „чорного листу“, або доки не побачиш знову „чорного пса“, або якого иншого мореплавця, що буде мати деревляну ногу, Джіме.

— Але що має значити той „чорний лист“, капітане? — спитав я.

— То лист з погрозою, мате. Я тобі ще більше розкажу, коли его дістану. Але поглядай ся добре, Джіме, а даю тобі слово чести, що дістанеш від мене половину.

По тім говорив ще трохи як би з горячки, причім его голос ставав що раз слабший. Наконець подав я єму его лїк, котрий він зажив як мала дитина та сказав: „Мабуть ще ніякому морякови не було так потреба сеї дідьчої медицини, як менї“ — а потім заснув твердим сном, мов би омлїв, а я пішов. Не знаю, що я був би зробив, коли би все було добре скінчило ся; я був би може розповів цїлу історию докторови, бо мене брав смертельний страх, що капітан готов пожалувати своєї отвертости і мене убити. На жаль того вечера

ток о годині 8-ій вечером. Стрій для пань вечерковий або народний, для мужчин балевий. Карти вступу — по 1·50 зр. від особи, а по 3 зр. за білет фамілійний для 3 осіб — можна одержати лише за оказанем запрошеня дня 6-го і 7-го лютого від 12—1 години в комнатах товариства (ринок ч. 10), а в день вечерка від години 7-ої при касї. Вступ на ґалерию 50 кр. Жертви на „фонд запомоговий“ принимає ся з подякою. — Хто не одержав би запрошеня, зволить зголосити ся під адресою товариства. — У Львові в січни 1898. За комітет: *Іван Фіцалович*, *Стефан Шухевич*, *Володимир Гнатюк*.

— **Скаженина** між псами у Львові вже вигасла і маґістрат знїс дотеперішний наказ воджения псів на мотузках і закладаня каганцїв.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Відень 17 січня. Є. Вел. Цїсар приймав на окремій авдиенциї бувшого короля сербского Милана а теперішного найвисшого команданта сербскої армії.

Прага 17 січня. Вчера в полудне демонструвало 400 социялїстів перед льокалем редакциї Narodn-ix List-ів. Полїция розігнала демонстрантів.

Париж 17 січня. В кількох сторонах міста були вчера розрухи против жидів і Золї. Повибивано богато вікон. Арештовано 15 демонстрантів. — Жена Драйфуса в письмі до Кавеньяка каже, що капітан Лебрен і другі судом заприсяжені признають, що Драйфус при деґрадациї не признав ся до вини.

Переписка зі всїми і для всїх.

Цікавий поч. Комарно: Лекше бути цікавим, як цікавість заспокоїти. У відповіди на Ваших 5 питань треба би хиба писати зараз цїлу книгу о грошех і валютї, о цїнних паперах, банках, біржи і гри на нїй. Мусите для того вдоволити ся коротким поясненем а докладнїйшого знаня старати ся придбати собі з відповідних книжок: 1) Валюта єсть слово італїяньске (німецке Währung). Слово се приймило ся длятого у деяких народів, що від 1252 р. вибивані в містї Фльоренциї золоті монети, звані фіочіні (від того пішло слово „фльорени“) розходили ся по цїлій Европі, а многі монархи казали собі на той сам спосіб вибивати гроші і для своїх держав, отже заводили таку саму валюту. „Валюта“ означає нинї законну постанову, котра наказує, з якого металю мають бути вибивані монети, котрі кождий в уплатї або виплатї мусить принимати або давати без взгляду на скількість суми і яка має бути правдива вартість тої монети, що єсть одиницею в численю і вибиваню. У нас від 1892 р. постановлено вибивати золоті монети (до примусової уплати і виплати), отже заведено золоту валюту. За одиницю в численю і вибиваню принято монету звану „короною“ і длятого „коронова валюта“; постановлено, що з одного кіля чистого золота має ся вибивати 164 штук по 20 корон. Дальше постановлено, що до 900 ґрамів чистого золота треба додавати 100 ґрам. міди, отже з тої мішанини треба вже відповідно до валюти вибивати менше штук а іменно 147 і ще щось трохи більше (147·6). — Від 1858 до 1892 р. була у нас австрийска валюта (срібна), після котрої одиницею в численю і вибиваню був „срібний ґульден“; з одного фунта чистого срібла вибивано 45 золотих (по 100 т. зв. нових крейцарів). Після тої валюти вибивано штуки по 2 ґульдени, по ґульденї і по чверть ґульдена; срібні дрібні гроші по 10 і 5 кр. пізнійше по 20 кр. а в шісдесяти роках через якийсь час замість срібних 10 кр. були паперові. Крім того вибивано ще яко монету торговельну т. зв. левантийскі таляри з подобизною цїсаревої Марії Тереси і з роком 1780. — Від 1753 до 1858 р. була в Австрії т. зв. валюта конвенцийна (монета конвенцийна); після умови (конвенциї Австрії з Баварию вибивано срібну монету 20 зр. з одної кольоньскої гривни (марки, 223 ґрамів); риньский мав тогди 60 кр.; 1 „срібний“ крейцар (але з міди) 4 феники. Крім того були ще срібні шістаки (по 6 кр.). Рівночасно була в Австрії ще й т. зв. віденьска валюта (риньский шайнний або простий), заведена від 1811 до 1858). Була то паперова валюта. Правительство видавало квіти (Schein-и) по 2 і по 1 зр. не маючи на то покритя в готівцї. Вартість тих шайнів так була упала, що шайн на 1 зр. конвенцийною монетою платив ся лиш по 24 кр. В 1858 р. постановлено, що риньский шайнний має ся платити по 22 кр. австр. валюти. Тілько о валютї. — 2) З давнїйших срібних монет конвенцийних були: Таляр з короною = 2 сріб. риньскі 30 кр. ав. валюти; 2 срібні риньскі конв. мон. разом = 2 зр. 10 кр. а. в.; 1 сріб. риньский = 1 зр. 5 а. в.; цванциґер конв. мон. = 35 кр. а. в.; 10 кр. конв. мон. = 17 кр. а. в.; 6 кр. конв. мон. = 10 кр. в. а.; 2 кр. (мідянні) т. зв. срібні = 3 кр. а. в. або т. з. нові. і т. д. — На дальші питаня відповідь пізнійше. — **Ів. Бр. Чернелиця**: 1) Матуристи з учительскої семінариї мають у войску такі самі права, як матуристи шкіл середних. — 2) Услівя принятя до школи рільничої в Кіцмани: Вік від 14 до 16 літ, старші або молодші лиш вимково; заявлене родичів, що желають собі принятя кандидата до тої школи і що будуть платити річно 120 зр. в чотирох 3-місячних ратах з гори (безплатних місць єсть всего 5 лиш для Буковинцїв) і що піддають свого сина дисциплїнарним приписам школи; сьвідоцтво з укінченя з добрим успіхом народної школи; сьвідоцтво здоровля, потверджене лїкарем. Школа ся призначена лиш для господарских синів, котрі по єї укінченю мають господарити на власнім грунтї і в тім іменно лежить вага сеї школи, чого на жаль наші господарі ще не розуміють і воліли би видїти свою дитину на службі як на власнім господарстві. — 3) Що до 7-го питаня, то скажемо: найлїпше не мішати ся, не пхати свого носа, до чужого проса. Війт зробив, що належало до него. Та-ж преці й Ісус Христос сказав: Хто з вас не грішник, нехай кине на ню каменем! — **Андрій Крис в Чорткові**: Ви подали числа і серії льосів а не написали які льоси. Отже напишіть ще раз, які то льоси а дамо Вам відповідь. — **М. Крис**: Відповідної для Вас служби не знаємо. — **Читатель в Б**: Ви також захотїли! Хочете, щоби Вам позичити до читаня повісти, а навіть не написали як Ви називаєте ся. „Дїти капітана Ґранта“ можете собі купити у Ів. Михайловича в Горожанцї, почта в місци. „Матія Сандорфа“ вже не маємо. Повість: „Послїдний з Моґіканів“ може ще удасть ся нам роздобути і ми би Вам вислали, але напишіть, яке Ваше честне імя. — **Мария К.**: Десь Ви також роздобили такий льос. То льотерия приватна, і годї нам знати, чи льос витягнено або нї. Прочитайте на льосї, до кого треба віднести ся і напишіть туди, нехай Вам вишлють спис витягнених льосів. — **Іван Бойко від Сколього**: Коли фляшка нафти виляла ся до бочки з капустою і всю занечистила, то мабуть не буде иншої ради, як лиш всю єї викинути. Остаточно спробуйте єї переполокати і залити сьвіжою ропою. На пробу страта не велика. — 2) На шкавку у маленької дитини найважнїйша річ, щоби єї держати сухенько і тепленько. Треба за кождий раз перевинути в сухі і теплі пеленки, і зважати на то, щоби сорочинка під шийкою і на грудех не була мокра. Впрочім можна дати й звичайного цукру з теплою водою. — **Розалія з над Днїстра**: Трудно подати Вам добру раду. Коли Ви займаєте ся кравецтвом і взагалї шитєм, то Вам би треба конче перенести ся до якогось міста або місточка, бо на селї не знайдете роботи. Можна би подати оголошене до ґазет, але насамперед Ви не написали виразно свого імени та й не подали назву села, отже не знати, де Вас шукати; відтак годї знати, якого занятя Ви шукаєте. Може би таке оголошене було добре: „Особа літ тілько а тілько, знаюча кравецтво і шитє біля та взагалї всякі роботи жіночі, (може ще: „може бути і помічною в домашнім господарстві“) шукає приміщеня в приватнім домі за відповідною винагородою. Адреса така а така.“ Коли годите ся на то, то напишіть до нас після сего взірця і подайте докладну адресу, а ми помістимо оповістку кілька разів в місяць. Більше не можемо зробити нїчого. — (Дальші відповіди пізнійше).

☛ (Просимо присилати питаня лиш на імя редактора **Кирила Кахникевича**, а не присилати анї марок анї карт кореспонденцийних до відповіди).

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий**.

помер нагло мій батько, а в виду сеї сумної події зійшло, розуміє ся, все инше на дальший плян. Наш сум, гостина сусїдів, приготовленя до похорону, а при тім і обслуга в гостинній комнатї, все то не давало менї часу думати о капітанї, не то вже єго боятися.

Вже на другий день зліз він знову по сходах в долину і пообідав як звичайно, хоч їв мало, але за то випив більше, як свою звичайну порцию руму, котрий взяв собі сам із шинквасу, при тім так воркотів і дув в ніс, що нїхто не важив ся до него приступити. В ночи перед похороном упив ся так як лиш рідко коли перед тим, та на наш превеликий страх заспівав собі знову в нашім домі жалоби свою стару погану моряцку пісню. Але хоч і як він був слабий, а все-таки ми всї дуже єго боялися. Доктор не міг вже прийти нам на поміч, бо єго завізвали були до тяжко недужого богато миль в глубину краю і від коли мій батько помер, він вже не навідував ся до нас. Капітан, як я вже сказав, був слабосильний і замість дужати, здавалось упадав що раз більше на силах. Лазив сходами то в гору то в долину, виходив з гостинницї до шинку і вертав назад, а часом виставив ніс і поза двері, щоби надихати ся солоного запаху моря. Коли відважив ся вийти на двір, то держав ся стіни, а при тім віддихав так тяжко і так борзо, як той що лїзе на стрімку гору. Зі мною не заводив вже нїякої довірочної бесїди, і здаєсь менї, що вже й забув був на то, що менї давнїйше розповідав. Але за то став був більше примхуватий і о скілько то єго слабосильність дозваляла, більше скорий до бійки як давнїйше. Виглядало то дїйстно небезпечно, коли він заливши ся, що тепер бувало у него часто, поклав голу шаблю перед себе на стіл. При тім всїм було єму байдуже про єго окружене і здавало ся, що він чогось дуже задуманий а часто й не знає, що з ним дїє ся. Так на примір на наше диво заспівав одного разу зовсїм иншу мельодию, якусь народну пісню, котрої, видко, вивчив ся за молодих літ, заким ще пішов на море.

Так прийшов день похорону мого батька. Було то около третої години з полудня, а на дворі було дуже студено; я стояв якийсь час перед дверми засумований та думав ще о моїм номершім батьку, коли побачив, що хтось іде поволи гостинцем. Був то очевидно якийсь слїпий, бо все шукав палицею дороги, а понад очами і носом мав великий зелений дашок. Він був чи то від старости, чи від якоїсь слабости згорблений і мав на собі якусь величезну стару і дуже подерту моряцку манту з капузою, котра просто робила з него страхопуда. Ще нїколи в житю перед тим не бачив я чоловіка, що виглядав би так погано. Він станув близько господи, а відтак спитав ся дїдівским голосом:

— Бідний слїпий чоловік, що стратив свій найбільший скарб, свої очи в хоробрій обороні свого рідного краю, Анґлїї, Бог нехай благословить короля Юрия! просить благородного чоловіколюбця, щоби єму сказав, в котрій він тепер сторонї краю.

— Ви тепер коло „Адмірала Бембова“, добрий чоловіче — відповів я.

— Чую якийсь голос — сказав він на то — молодий голос. Може подасте менї руку, мій любий молодий друже і заведете мене до середини?

Я подав єму руку, а то страшне, маснолзике, слїпе сотворінє вхопило мене в тій же хвили так сильно, як би клїщами. Я перепудив ся і хотів вирвати ся від него, але слїпий сіпнув мене і відразу притягнув до себе.

(Дальше буде).

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.